

Số: /BC-HĐND

Hà Tĩnh, ngày tháng năm 2026

BÁO CÁO THẨM TRA

Tờ trình và dự thảo nghị quyết thông qua Đề án

**“Tổ chức xây dựng lực lượng, huấn luyện và hoạt động của dân quân tự vệ
tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2026 - 2030**

(trình Kỳ họp thứ 4, Hội đồng nhân dân tỉnh khóa XIX)

Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh báo cáo kết quả thẩm tra Tờ trình số 318/TTr-UBND ngày 26 tháng 5 năm 2026 của Ủy ban nhân dân tỉnh và dự thảo Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh về Đề án “Tổ chức xây dựng lực lượng, huấn luyện và hoạt động của dân quân tự vệ tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2026 - 2030”; sau khi nghiên cứu các văn bản, tài liệu và làm việc với cơ quan có liên quan, Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh báo cáo kết quả thẩm tra như sau:

1. Về sự cần thiết, thẩm quyền ban hành

Thực hiện Nghị quyết số 271/2021/NQ-HĐND ngày 18 tháng 3 năm 2021 của Hội đồng nhân dân tỉnh, lực lượng dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh được tổ chức tương đối chặt chẽ, chất lượng từng bước được nâng lên, góp phần tích cực trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, quân sự địa phương, phòng chống thiên tai, cứu hộ cứu nạn và xây dựng nông thôn mới. Tuy nhiên, quá trình thực hiện vẫn còn một số hạn chế như công tác quản lý lực lượng ở một số địa phương chưa chặt chẽ; lực lượng dân quân thường trực hầu hết chưa được thành lập; đội ngũ cán bộ Ban Chỉ huy quân sự cấp xã chưa đồng đều; cơ sở vật chất, trụ sở làm việc còn thiếu và chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

Đặc biệt, khi thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp, nhiệm vụ của Ban Chỉ huy quân sự cấp huyện được chuyển giao về cấp xã với biên chế chỉ 08-10 người, trong khi yêu cầu nhiệm vụ quốc phòng, quân sự ở cơ sở ngày càng nhiều. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải củng cố lực lượng dân quân tự vệ, xây dựng lực lượng dân quân thường trực và tăng cường cơ sở vật chất, điều kiện bảo đảm hoạt động để đáp ứng yêu cầu quốc phòng, quân sự, phòng thủ dân sự, phòng chống thiên tai, cứu hộ cứu nạn trong tình hình mới. Mặt khác, Nghị quyết số 271/2021/NQ-HĐND của Hội đồng nhân dân tỉnh đã hết hiệu lực thi hành từ năm 2025.

Vì vậy, việc ban hành Nghị quyết thông qua Đề án “Tổ chức xây dựng lực lượng, huấn luyện và hoạt động của dân quân tự vệ tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2026

- 2030” là cần thiết và là đúng thẩm quyền¹, phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội và quốc phòng, an ninh trong tình hình mới.

2. Về nội dung Tờ trình, dự thảo Nghị quyết

Ban Pháp chế nhận thấy, trên cơ sở hướng dẫn của Bộ Quốc phòng và Quân khu 4, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh đã chủ trì xây dựng Đề án “Tổ chức xây dựng lực lượng, huấn luyện và hoạt động của dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2026 - 2030”; tổ chức lấy ý kiến các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan, tiếp thu, hoàn thiện hồ sơ và tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh trình Hội đồng nhân dân tỉnh theo đúng quy định. Vì vậy, Ban Pháp chế thống nhất với nội dung dự thảo Nghị quyết và Đề án kèm theo, cụ thể:

- Đề án xác định mục tiêu xây dựng lực lượng dân quân tự vệ tỉnh Hà Tĩnh theo hướng vững mạnh, rộng khắp, phù hợp với chính quyền địa phương 02 cấp, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ quốc phòng, an ninh và phòng thủ dân sự trong tình hình mới. Phấn đấu đến năm 2030, lực lượng dân quân tự vệ đạt từ 1,7% đến 2,0% dân số; tỷ lệ đảng viên trong lực lượng dân quân tự vệ đạt từ 30% trở lên; 100% cán bộ dân quân tự vệ là đảng viên; 100% Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy quân sự cấp xã được đào tạo cao cấp lý luận chính trị và 100% Ban Chỉ huy quân sự cấp xã có trụ sở làm việc riêng.

- Về tổ chức lực lượng, Đề án quy định tổ chức, xây dựng lực lượng dân quân tự vệ theo đúng quy định của Luật Dân quân tự vệ số 48/2019/QH14, Văn bản hợp nhất số 141/VBHN-VPQH ngày 05 tháng 9 năm 2025 của Văn phòng Quốc hội và các văn bản hướng dẫn thi hành; bảo đảm số lượng hợp lý, chất lượng ngày càng cao, phù hợp với đặc điểm tình hình của địa phương. Đặc biệt, Đề án xác định năm 2026 hoàn thành việc thành lập 01 tiểu đội dân quân thường trực tại 100% xã, phường trong toàn tỉnh; đồng thời chú trọng nâng cao chất lượng chính trị, trình độ, năng lực của cán bộ, chiến sĩ dân quân tự vệ.

- Về công tác đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng, huấn luyện và diễn tập, Đề án quy định cụ thể đối tượng, nội dung, chương trình, thời gian thực hiện theo quy định của Bộ Quốc phòng; phấn đấu quân số tham gia huấn luyện đạt trên 98%, kết quả khá, giỏi đạt từ 80% trở lên; duy trì nghiêm chế độ giáo dục chính trị, pháp luật, hội thi, hội thao, diễn tập tác chiến trong khu vực phòng thủ, diễn tập phòng thủ dân sự và các hoạt động huấn luyện theo phân cấp.

¹ Luật Dân quân tự vệ năm 2019: Tại Điều a khoản 1 Điều 44 quy định “Hội đồng nhân dân các cấp, trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình, có trách nhiệm sau đây: Ban hành văn bản quy phạm pháp luật; Phê chuẩn, quyết định đề án, dự án, kế hoạch về Dân quân tự vệ theo quy định của Luật này và quy định khác của pháp luật có liên quan...”;

Tại điểm b khoản 2 Điều 44 quy định “Ủy ban nhân dân các cấp, trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình thực hiện quản lý nhà nước về Dân quân tự vệ và có trách nhiệm sau đây: Trình Hội đồng nhân dân cùng cấp phê chuẩn, quyết định đề án, dự án, kế hoạch về Dân quân tự vệ...”;

- Về hoạt động của lực lượng dân quân tự vệ, Đề án xác định lực lượng dân quân tự vệ là lực lượng nòng cốt tại cơ sở trong thực hiện nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu, phối hợp bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; tham gia phòng, chống, khắc phục hậu quả thiên tai, dịch bệnh, tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ, bảo vệ và phòng, chống cháy rừng, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh và các nhiệm vụ khác theo quy định của pháp luật.

- Về bảo đảm chế độ, chính sách và cơ sở vật chất, Đề án xác định tiếp tục thực hiện đầy đủ các chế độ, chính sách đối với lực lượng dân quân tự vệ theo quy định hiện hành; từng bước đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện phục vụ huấn luyện, hoạt động và xây dựng trụ sở làm việc của Ban Chỉ huy quân sự cấp xã, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp được xác định trong Đề án phù hợp với quy định của pháp luật, sát với yêu cầu thực tiễn công tác quốc phòng, quân sự địa phương và khả năng tổ chức thực hiện trên địa bàn tỉnh.

Từ kết quả thẩm tra trên, Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh đề nghị Hội đồng nhân dân tỉnh thông qua Nghị quyết “Tổ chức xây dựng lực lượng, huấn luyện và hoạt động của dân quân tự vệ tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2026 - 2030” tại Kỳ họp này.

Đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh chỉ đạo các địa phương rà soát, ưu tiên lựa chọn người hoạt động không chuyên trách cấp xã đã nghỉ công tác và người hoạt động ở thôn, tổ dân phố tham gia lực lượng dân quân tự vệ khi đáp ứng các điều kiện, tiêu chuẩn theo quy định nhằm phát huy hiệu quả nguồn nhân lực có kinh nghiệm thực tiễn, am hiểu địa bàn, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động của lực lượng dân quân tự vệ ở cơ sở.

Kính trình Hội đồng nhân dân tỉnh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND tỉnh;
- UBND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Đại biểu tham dự Kỳ họp thứ 4;
- Văn phòng Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh;
- Văn phòng UBND tỉnh;
- Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh;
- Lưu: VT, HD1.

**TM. BAN PHÁP CHẾ
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Thị Nhuận